

Göran Högglund: Almedalstal 2013

Talare

Göran Högglund
Partiledare

Datum

30 juni 2013

Plats

Visby, Gotland

1 Almedalsbesökare,

Har ni det bra? Va härligt! För tio år sedan hade vi det inte lika bra.

Socialdemokraterna regerade och Sverige var verkligen inte i bästa skick.

- 5 Regeringen var handfallen inför arbetslöshet, utanförskap och långa, långa
vårdköer. Man hade skapat en skola i fritt fall. Man hade ingen aning om vad
man skulle göra åt världens högsta sjukskrivningstal. Däremot visste man att
ordna det för sig själv. Man missbrukade utnämningmakten. Man friserade
arbetslöshetssiffrorna. Höll idogt fast vid en oförutsägbar och orimlig
10 fastighetsbeskattning. Man slätade över problem och inriktade istället all kraft
på att behålla makten. Det här är mitt tionde almedalstal. Alliansen har regerat i
sju år. Vi kristdemokrater har varit med och reformerat utnämningssystemet. Vi
har gått i närkamp med utanförskapet. Vi har halverat vårdköerna och sänkt
skatterna för vanligt folk. Vi har värnat och förstärkt möjligheten att välja fritt i
15 vardagen. Mellan skolor, sjukvård och äldreomsorg. Vi har avskaffat
fastighetsskatten. Vi återupprättar kunskapsskolan. Vi har gjort det lättare för
föräldrar att tillbringa mer tid tillsammans med sina barn. Vi har infört rut- och
rotavdrag för att få livspusslen att gå ihop. Och mycket, mycket mer. Vi har
visat och vi fortsätter att visa att det går att förändra. Att politik handlar om att
20 vilja. Kära vänner – jag är omåttligt stolt över detta!

Mina vänner, Som kristdemokrat kan jag stolt säga att vi är europabyggarna.

Det var kristdemokrater som lade grunden till den historiskt unika skapelsen
Europeiska Unionen. Konrad Adenauer, Robert Schuman och Alcide De

- 25 Gasperi insåg i ett sönderbombat Europa att vägen mot fred och välstånd går
genom ömsesidigt beroende. Principerna för unionens styre hämtades ur den
kristdemokratiska filosofin. Men i den ingår också subsidiaritetsprincipen,
beslut ska fattas på lägsta ändamålsenliga nivå.

- 30 När vi träffas här nästa år har vi nyligen hållit ännu ett val till

Europaparlamentet.

Jag hoppas på en konstruktiv debatt om europapolitiken. Där diskussionen inte handlar om för eller emot EU-medlemskapet. Vi är medlemmar. Vi kommer att vara medlemmar. Frågan är hur vi ska använda vårt inflytande. Det finns viktiga frågor att debattera om var gränsen för EU:s beslutsmakt ska gå. Jag vill inte ha ytterligare en beskattningsnivå. Jag vill inte att EU ska hålla sig med en gemensam finanspolitik. Och som jag ser det är frågan om en svensk anslutning till den gemensamma valutan bortom meningsfull diskussion för överskådlig framtid. Jag är angelägen om att EU gör det som det ska, men inte det som bör vara nationella angelägenheter. Krisen borde leda till andra slutsatser än ytterligare centralisering av befogenheter.

Det svenska snusets framtid avgjordes nyligen på ett ministerrådsmöte. Min kollega Maria Larsson gjorde en heroisk insats på självaste midsommaraftonen. Hon lyckades till slut. Kommissionen och ministerkollegorna tvingades inse det orimliga i att EU detaljreglerar en vara som inte ens säljs på den gemensamma marknaden. En annan kamp att utkämpa rör de svenska regionala flygplatsernas framtid. Det kanske är rimligt för Belgien eller Nederländerna att det är förbjudet med offentligt stöd till enskilda flygplatser. Men i Sverige, med långa avstånd och gles befolkning, är förbud mot stöd lika med nedläggning. Och alla blir förlorare... EU behöver en stark ställning. Det finns uppgifter som naturligen beslutas på EU-nivån. Men för att EU ska kunna vara handlingskraftigt måste det ha en stark legitimitet. Den legitimiteten riskerar att förfuskas om EU ägnar sig åt för mycket. Och risken är dessutom att man missar sina huvuduppgifter. Det, mina vänner, är EU för viktigt för!

Mötesdeltagare, Det har nu gått drygt 20 år sedan Kalla krigets slut. Sedan dess har allt fler länder demokratiserats. Antalet krig har blivit färre. Samtidigt har vi blivit varse nya hotbilder. Internationell terrorism, naturkatastrofer och cyberattacker. Försvarsberedningen konstaterade i sitt betänkande för en månad sedan att osäkerheten kring Ryssland ökar. Utvecklingen går åt fel håll. Under det senaste halvåret har det förts en intensiv debatt om det svenska försvarets utformning och förmåga. Det är välgörande. Sveriges försvarsförmåga är en central uppgift. När hoten byter skepnad behöver också förmågan förändras. Vi kristdemokrater tror att anslagen till försvaret kommer att behöva öka under kommande planeringsperioden. Inför det inriktningsbeslut som Riksdagen ska fatta 2015 har vi identifierat ett antal frågor som behöver belysas. Det handlar

om allt från utbildningen av soldater och officerare till möjligheten att försvara strategiskt viktiga platser som Stockholm och Gotland. Sverige är och ska vara en aktiv röst i det internationella konfliktförebyggande arbetet. FN, EU, OSSE, Nordiska rådet och PFF är viktiga arenor. Hur våra samarbeten ska se ut för att
75 bidra till fred och säkerhet – här hemma och i omvärlden – måste ständigt
prövas. Det gäller också frågan om vårt förhållande till Nato. Hur påverkas vår
egen säkerhet om vi går med respektive står utanför? Hur påverkas vårt
närområde? Hur kan kostnadsutvecklingen tänkas bli vid de olika alternativa
perspektiven? Under lång tid har det rått en olycklig låsning som det borde gå
80 att dyrka upp om flera visar god vilja. Försvars- och säkerhetspolitiken är ett
område där breda överenskommelser är angelägna. I början av 90-talet tillsattes
en bred utredning för att belysa konsekvenserna vid ett svenskt EU-
medlemskap, respektive att stå utanför. Därmed skapades en faktagrund för en
saklig diskussion. Det gjorde vi också inför ställningstagandet om euron. På
85 samma sätt vill Kristdemokraterna tillsätta en förutsättningslös parlamentarisk
utredning om ett svenskt Natomedlemskap där både fördelar och nackdelar kan
belysas och redovisas öppet. Jag tycker att fler borde vara beredda att ansluta sig
till det förslaget!

90 Vänner, Vi vill ett Sverige som håller samman. Där vi när en känsla för det
gemensamma, för varandra. För mig som kristdemokrat är detta centralt. Vi är
beroende av varandra. Och vi har ansvar för vår nästa – oavsett tillhörighet eller
var vi råkat födas. Mycket är bra i Sverige. Det finns en stark ansvarskänsla. Och
under alliansregeringens år har stödet för gemensam finansiering av välfärden
95 ökat, särskilt bland egenföretagare och högre tjänstemän. Fler är villiga att bidra.
Det ökar möjligheterna att hålla samman Sverige. Vi litar i stor utsträckning på
varandra i vårt samhälle. Och tilliten tycks inte sjunka.

När vi eftersträvar goda livsvillkor för alla, så växer tilliten. Och med stor tillit
100 följer bättre förutsättningar för välstånd och möjligheter att själv forma sitt liv.

Det är min övertygelse att tillit, sammanhållning och gemensamma värden är
vårt samhälles stora dolda tillgångar. Jag vill stå för detta i regeringsarbetet:
Sverige ska hålla samman. Det ska löna sig att arbeta och utbilda sig, men
105 livsmöjligheterna ska vara rättvisa, inkomstskillnaderna ska inte bli för stora och
välfärden fördelas efter behov. Inkomstskillnaderna är små i Sverige. När man
räknar in offentliga välfärdstjänster har Sverige minst inkomstspredning av alla
OECD-länder. Jag vill se till att vi fortsätter värna utsatta grupper i tuffa tider.

110 Och se till att alla får del av välstånd och tillväxt under goda år. Så håller vi
samman Sverige. Vi har höjt flerbarnstillägget, bostadsbidraget, studiemedlet
för studenter med barn och grundnivån i föräldrapenningen. Sänkt skatten för
garantipensionären. Jag är stolt över detta. Och jobbskatteavdraget ger mest
skattesänkning till dem med de lägsta lönerna. På tal om jobbskatteavdraget...
115 Låt mig få markera att om det finns ett ekonomiskt utrymme i höstens budget
vill jag gärna genomföra ett femte steg i jobbskatteavdraget. Och förstås också
att också pensionärerna får den femte skattesänkning som vi har som mål att
genomföra under mandatperioden. Vi vill göra ännu mer: Inte minst för barn i
social, ekonomisk och psykisk utsatthet. För de flyktingar från förföljelse och
120 förtryck som fått en fristad hos oss. För de som alltför länge stått utanför
arbetsgemenskapen. Den uppgiften har jag för ögonen. Jag vill hålla Sverige
samman.

En utmaning som nu tonar fram är att olika grupper tenderar att leva sina liv allt
125 mer åtskilda från varandra. Att det finns färre sammanhang där vi möts på lika
villkor. Färre gemensamma referenspunkter. Boendesegregationen spelar en stor
roll. Föreningslivet i utsatta förorter är i delar avskuret från det övriga samhället.
Medielandskapet polariseras mellan nyhetsundvikare och storkonsumenter av
nyheter. Vi riskerar att få olika världsbilder. I denna jordmån hör vi rapporter
130 om hur växande främlingsfientliga sajter odlar en förljugen världsbild som går
ut på att ställa grupp mot grupp. De kör ned spett i samhällsjorden. Bänder och
sliter i oss. Försöker driva isär Sverige. Det är bland annat i det ljuset man ska se
vårt förslag om en klassikerlista. Att säkra att alla får del av sådana verk som
betyder mycket för vår förståelse av omvärlden. Som gör att vi enklare kan se oss
135 själva i andra. För att hålla samman Sverige borde det också vara uppenbart att
civilsamhället är oundgängligt för att skapa nya mötesplatser för människor
med olika bakgrund. Stärka banden mellan dem som delar samma intressen.
Och bygga broar till andra. Därför kommer jag att fortsätta kämpa för att
villkoren för civilsamhället ska vara de bästa tänkbara. För ett Sverige som håller
140 samman måste vi ha en välfärd som alla får del av och kan lita på. Det kommer
jag slåss för. Men: det handlar också om dig och mig. Om våra relationer. Om vi
bygger upp eller bryter ned barriärer. Som medborgare och föräldrar, företagare
och arbetskamrater, politiker, föreningsmedlemmar och grannar. Det är vårt
ansvar att Sverige håller samman. Det är personligt och det är gemensamt.

145

Vänner, Åter till allvaret. För regeringsfrågan är i grunden en mycket allvarlig
fråga. Sverige är ett litet, exportberoende land. Det gör oss i många avseende

sårbara. Ingen av oss vet hur framtiden kommer att te sig. Men vi vet att
150 skuldkris, bankkris och finanskris drabbat land efter land. Betydelsen av en
handlingskraftig regering som är mäktig att fatta de rätta besluten kan knappast
överskattas. Västland och välfärd är beroende av den förmåga och trovärdighet
regeringar har. Inget parti kommer att få egen majoritet i nästa val. För att en
regering ska skapas krävs villiga samarbetspartier. Oppositionspartierna har
155 hittills bara kunnat enas i sitt motstånd mot regeringens politik. Men ett
gemensamt alternativ lyser med sin frånvaro. Det finns all anledning att
upprepa frågorna till Stefan Löfven. Han låter ju ofta som om det var aktuellt
med en enpartiregering. Men, Löfven, den tiden är förbi! Hur ser ert
regeringsalternativ ut? Är miljöpartiet med i ert lag? Får Sjöstedt vara med? Det
160 lär ju ha betydelse för hur den gemensamma politiken ser ut. Vilka besked får
väljarna om kärnkraften? Hur utformas försvarspolitiken? Ska alla nya aktörer
inom vård och omsorg tvingas lägga ner och allt drivas i form av offentliga
monopol? Och hur stora blir skattehöjningarna? 30, 60, 90 miljarder? Hur
stora? Ska ni frånta föräldrarna rätten att själva bestämma över
165 föräldraförsäkringen? Denna grisen-i-säcken-linje måste ersättas av besked från
oppositionen! Sverige har kanske aldrig sett en mer splittrad opposition. Och
det må väl vara hänt... Men Sverige har inte råd med en regering som inte är
överens om annat än att den åstundar regeringsmakten. Allianspartierna vill
fortsätta tillsammans. Vi vill. Och vi har visat att vi kan.

170

Mina vänner, I politiken ska man vara beredd till pragmatism. Men man måste
också böttna i värderingar som håller över tid. Vi kristdemokrater säger ett klart
175 nej till kvoterad föräldraförsäkring. Familjens frihet och självbestämmande är ett
självklart grundvärde för oss. Jag kommer aldrig överge uppfattningen att
föräldrar är bättre än politiker att avgöra hur barnen ska tas omhand.
Lagstadgad kvotering innebär att enskilda personer reduceras till punkter i
statistiken, till ett medel för politiskt uppställda mål. Det kan vi kristdemokrater
180 aldrig acceptera. Vi hör nu allt fler röster för kvotering, inte bara av
föräldraförsäkringen utan också för bolagsstyrelser. Men ett företag är någons
eller någras egendom. Det måste därför vara företagsägarens sak att avgöra vilka
som ska styra verksamheten. Lika lite som vi politiker har rätt att lägga oss i hur
föräldrar fördelar sin ledighet. Lika lite har vi att göra med vem en företagare vill
185 ha i styrelsen för sitt företag. Vi kristdemokrater vacklar inte. Vi fortsätter att
arbeta för äganderättens principer. Och självklart för att familjerna själva ska

bestämna över föräldraförsäkringen!

190 Åhörare, Det är väl belagt att små barn mår bäst av små sammanhang. Inte för
många personer omkring sig, utan några få som man kan knyta an till. Det
skapar stadga och trygghet i tillvaron. Detta till trots har under de senaste åren
barngrupperna på våra förskolor blivit allt större. Barnen får fler personer
omkring sig än vad de är mogna att hantera. Det blir stimmigare, stökigare,
195 skrikigare, stressigare. Barnens utveckling påverkas vilket får följder senare i
livet. Och de små barnen känner en ökad oro och otrygghet i sin vardag. Orken
tryter hos personalen. När de inte får förutsättningar att möta varje barns behov
så mår de sämre. Samspelet mellan de små barnen och vuxna kräver tid. I den
svenska förskolan var förra året antalet barn per grupp 16,9 barn. Hela 5.124
200 barngrupper hade 21 eller fler barn. Den här utvecklingen måste vändas! Jag
föreslår idag en modell där föräldrar, stat och kommun tillsammans gör detta
möjligt. Mitt förslag är att lagen ändras så att de kommuner som är beredda att
minska barngruppernas storlek får rätt att höja maxtaxan. Höjningen skulle
innebära 100 kr för det första barnet, 67 kr för det andra och 33 för det tredje.
205 Detta ska gälla för dem som har en hushållsinkomst över drygt 45.000 kronor
per månad. Det skulle ge 350 miljoner kronor för att minska barngrupperna.
Om kommunerna därutöver bidrar med lika mycket, då menar jag att staten bör
skjuta till ytterligare 700 miljoner. Detta skulle sammantaget ge 1,4 miljarder
kronor för att minska barngrupperna. På det här viset kan alla småbarnsgrupper
210 minskas med minst ett barn. Dessutom skulle förslaget ge en viss minskning
också i övriga barngrupper. Men ingen kommun ska få rätt att höja maxtaxan
med en enda krona om man inte... Ett: har en konkret plan för hur
småbarnsgruppernas storlek ska minskas och Två: är beredd att satsa egna
resurser. Alla föräldrar som bidrar genom en höjd avgift ska ha en garanti att
215 deras avgiftspengar, tillsammans med kommunernas och statens satsning,
används just till att minska barngrupperna. Dom ska kunna se resultat! Jag vill
att regeringen bjuder in Sveriges kommuner för att samtala om hur vi kan
genomföra en sådan modell på bästa sätt. Det är mycket angeläget. För det är
våra minsta vi talar om. I vårt Sverige ska de kunna känna sig trygga varje timme,
220 hela dagen. Kära vänner, Tidigare i sommar drabbades Stockholmsförorten
Husby av upplopp. Det finns många delförklaringar till att det som hände,
hände. Det finns förstås betydande skillnader i ungas uppväxtförhållanden.
Men en sak ska vi vara överens om: det finns inget utrymme för ursäkter. Alla,
oavsett omständigheter, har ett eget moraliskt ansvar. Att bränna bilar och kasta
225 sten på polis och brandmän är och förblir en omoralisk handling. Och, inte

minst; det finns ingen anledning att romantisera den aggression de här personerna uppvisar. Låt oss inte fastna i fällan att utmåla upploppen som någon slags förtvivlans kamp mot ett orättfärdigt system. Det är ett synsätt som legitimerar offerkultur och samhällshat. I P1:s Godmorgon världen kunde man 230 höra om protesterna i stockholmsförorten Alby. Där vill den socialdemokratiskt styrda kommunen sälja en mindre del av det egna bostadsbeståndet. Flera av de boende är emot och har agerat genom namninsamlingar, flygblad, demonstrationer och dörrknackningar. Och det är inte mycket att säga om det. 235 Det är precis som det ska vara när man engagerar sig i samhällsfrågor. Men så intervjuas en av de ledande organisatörerna i Vänsterpartiets lokaler i Alby där hon uppenbarligen är hemmastadd. Och hon säger rakt ut: Citat: Hade vi stått och bränt bilar hade de bara skickat polisen på oss och så hade vi blivit nedslagna och så hade saken varit över. Men samtidigt, jag fördömer inte 240 upplopp. Jag förstår varför det händer. Vi valde bara en annan väg – nu. Slut citat. Det är lika obehagligt som avslöjande. Den här gången valde man en annan väg. Nästa gång kan det alltså vara bilar som brinner. Det finns som väl är mängder med positiva motbilder. I Dagens Nyheter har man kunnat läsa om Ronnaskolan i Södertälje. En skola med samma förutsättningar som de i Husby. 245 För två år sedan klarade bara hälften av eleverna att nå behörighet till gymnasiet. I Ronnaskolan accepterades inte de resultaten. Idag når 74 procent av eleverna behörighet! Hur gjorde man? Jo, man förklarade för eleven att det finns vissa mål som ska klaras av. Ursäkter godtas inte. Man följer upp resultaten hela tiden. Dålig disciplin accepteras inte heller. Därför finns det en lista över 250 ordningsregler som eleven måste ta hem och få underskriven av föräldrarna! Föräldrarna har nämligen uppfostringsansvaret. Och precis som man noga följer upp skolresultaten finns tydliga sanktioner för brott mot ordningsreglerna. Genom ett betonande av att vi som personer inte bara har rättigheter utan också skyldigheter har man vänt utvecklingen. Det här tror jag är något mycket 255 centralt. Gör din plikt – kräv din rätt så den tidiga arbetarrörelsen. Den andan, det är den som har gjort Sverige till ett fantastiskt land att leva i. Låt oss vårda det. Vi har utmaningar framför oss, men vi har också fantastiska möjligheter... När vi alla bjuder till och gör vad vi kan. När vi stöttar de som har det svårt. När vi nyfiket lär oss nytt. Då bygger vi steg för steg ett samhälle där ingen hålls 260 tillbaka och ingen lämnas efter.

Tack för att ni har lyssnat!

